

CAUSA VERITATIS ERGA OMNES

H EN TELEI EIPHNEYSEH KAI ENOTHTA THS EKKLHΣIAS

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΘΡΟΝΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

Ως πολυκύμαντος και τρικυμιώδης θάλασσα λογίζεται και καταγράφεται στις αμέτρητες σελίδες της αψεχδούς ιστορίας η όλη ζωή και πορεία της του Χριστού Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας εντός του ιστορικού χωροχρόνου, αλλά πάντοτε επικρατεί εν τέλει η ειρήνευση και η εν Χριστώ ενότητα, «*ίνα ώσιν εν*».

Κατά το απώτερο και πρόσφατο παρελθόν η χορήγηση του Αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος καθώς και της πατριαρχικής αξίας και τιμής υπό του Πρωτοκλήτου, Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Οικουμενικού Πατριαρχείου στις κατά τόπους αδελφές και θυγατέρες Ορθόδοξες Εκκλησίες, εξαιρουμένων εκείνων των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων, ήτοι της Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και της Αυτοκεφάλου εν Κύπρω Εκκλησίας, των οποίων το Αυτοκέφαλο είναι εφάπαξ τετελεσμένο και καθιερωμένο, επεβλήθη ως εκ των πραγμάτων αναγκαιότητα ένεκα ιστορικών συγκυριών, πολιτικών συνθηκών και κυρίως ποιμαντικής μέριμνας και φιλανθρώπου εξοικονομήσεως των διαμορφωθείσών καταστάσεων που επικρατούσαν εντός των ανεξαρτήτων κρατών όπου οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες διακονούσαν το της εν Χριστώ σωτηρίας των Ορθοδόξων λαών έργο τους.

Η υπό της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας χορήγηση κυρίως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος και ολιγότερον της πατριαρχικής αξίας και τιμής σε πλείστες όσες περιπτώσεις συνοδεύθηκε από την δυσφορία ή και δυστοκία ενίων άλλων παλαιότερων τοπικών Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών είτε επειδή η χορήγηση της αυτοκεφάλου εκκλησιαστικής χειραφετήσεως σε μία νεοϊδρυθείσα τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία συνεπάγετο τον επαναπροσδιορισμό της εκκλησιαστικής κανονικής δικαιοδοσίας αυτής επί εδαφών τα οποία κατά το πρότερον υπήγοντο στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, είτε επειδή ένιοι εκκλησιαστικοί ηγήτορες ένεκα μωροφιλόδοξων, ιμπεριαλιστικών τάσεων (π.χ. της Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας) θεωρούσαν και μέχρι τούδε, τραγικότατα, θεωρούν ότι τοιουτοτρόπως απομειούται η εκκλησιαστική ή μάλλον κοσμική ένεκα ρουβλίων επιρροή καθώς και το «*κύρος*» τους επί των λοιπών τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, τις οποίες αντιμετωπίζουν ως άβουλα πειθήνια φερέφωνα και δουλικά υποτεταγμένες θεραπαινίδες του ρωσικού *imperium*, είτε ακόμη λόγω της προσδέσεως των εκκλησιαστικών ηγητόρων ενίων τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών στο πολιτικό - εθνικιστικό άρμα των αρχόντων του κράτους τους προς εξυπηρέτηση γεωπολιτικών και γεωστρατηγικών σχεδιασμών και σκοπιμοτήτων που αίρονται διά της

χορηγήσεως υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου της εκκλησιαστικής αυτοκεφαλίας σε μια νεόφυτη τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, και εν τέλει λόγω της πάλιν και πολλάκις εν τοις πράγμασιν επιβεβαιώσεως του Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Αρχidiaκονικού ρόλου και της μεγατίμου και βαρυτίμου ενοποιητικής και ειρηνοποιού εν Ορθοδόξοις προνομιακής αποστολής της Πρωτοκλήτου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας.

Νέφη, βροντές, αστραπές και καταιγίδες αίρουν, ως επί το πλείστον, κύματα θαλάσσης μεγάλα λόγω της χορηγήσεως υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού καθεστώτος σε μία τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά τα πάντα παρέρχονται και υπό τον ανατέλλοντα της δικαιοσύνης θερμού ήλιο της αγάπης, της δικαιοσύνης και της εν Χριστώ ελευθερίας και ενότητος ειρηνεύουν στο πάντιμο και καθαγιασμένο εκκλησιαστικό σώμα της Αγίας Ορθοδοξίας, επειδή κατά την αθηναγόρεια σοφή ρήση: **«Η Εκκλησία πορεύεται»**. Ναι! **«Η Εκκλησία πορεύεται και πλην Λακεδαιμονίων»**. Τούτο δε επιπροσθέτως διακηρύττουμε αναφορικός με τους υπονομευτές της πανορθόξου και διορθόξου ενότητος Ρώσους παντός βαθμού ρασοφόρους και τους εξωνημένους, τραγικούς δορυφορίσκους αυτών, σλαβοφώνους, αραβοφώνους και δυστυχώς ελληνοφώνους και δη ελλαδίτες...ανίερους και άνομους φαναριομάχους.

Άξια ιδιαίτερας μνείας και λίαν διδακτικά για τους προφασιζομένους αμνησία και αντιδρώντες με την απόφαση χορηγήσεως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού καθεστώτος στην Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, είναι τα ιστορικά παραλειπόμενα τα οποία σχετίζονται με το **«παρασκήνιο»** της χορηγήσεως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος ή και της πατριαρχικής αξίας και τιμής σε μία τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία δεν γεννάται πάντοτε ανωδύνως αλλά με το άλγος του τοκετού, επειδή οι συνήθεις γνωστοί-άγνωστοι αντιδρούν σκεπτόμενοι ουχί ως εκκλησιαστικοί άνδρες άλλα ως πολιτικοί στρούκτορες άλλων μαύρων εποχών ανελευθερίας, καταπίεσεως και βίας, έχοντες μάλιστα σε απόλυτο βαθμό νοσηρώς εκκοσμικευμένο και όχι γνήσιο εκκλησιαστικό φρόνημα.

Η πρώτη διδάξασα το «αντικανονικός και εκβιαστικός ενεργείν» υπήρξε η θυγατέρα εν Ρωσία Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ανεκηρύχθη Αυτοκέφαλη εν έτει 1448 υπό της Πρωτοθρόνου Μητρός αυτής Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας και το έτος 1589 διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου, εκδοθέντος υπό του αοιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμίου Β΄, ανυψώθη σε Πατριαρχείο. Το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς η θυγάτηρ Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία απέκτησε υπό της Πρωτοθρόνου Μητρός αυτής Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, αφού όμως προηγουμένως με αντικανονικό τρόπο επεχείρησε να δημιουργήσει τετελεσμένα. Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας (Τζωρτζάτος) αναφέρει σχετικώς ότι: **«...το 1448 η Ρωσική Ιεραρχία προέβη εις την εκλογήν Μητροπολίτου Μόσχας άνευ της συγκαταθέσεως του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, αλλ' η πράξις αύτη προκάλεσεν αντιδράσεις μεταξύ των σοβαρών εκκλησιαστικών παραγόντων της Μόσχας, αντιταχθέντων εις τον αντικανονικόν τούτον τρόπον χειραφετήσεως από το Οικουμενικόν Πατριαρχείον. Τελικώς, κατόπιν συνεννοήσεως (1452) μεταξύ του μεγάλου ηγεμόνος Βασιλείου Βασιλίεβιτς και του αυτοκράτορος Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, το ζήτημα ερρυθμίσθη και ανεγνωρίσθη η ούτω διαμορφωθείσα εκκλησιαστική κατάστασις»**.

Οι εκκλησιαστικοί ηγέτες εν Ρωσία αντιδρούν λυσσαλέως στην χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην νεόφυτη Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, αλλά λησμονούν υπό ποιές μεθοδεύσεις και ανοίκειες πιέσεις της τσαρικής Ρωσίας έλαβε η Μόσχα την πατριαρχική αξία και τιμή υπό του αιιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμίου Β΄. Γι' αυτό ο Ρώσος ιστορικός Kartaser επισημαίνει χαρακτηριστικά ότι το Πατριαρχείο της Ρωσίας *«υπήρξε τέκνον της τσαρικής θελήσεως»*, ενώ ο αιιδίμος μέγας ιστορικός και δη σλαβολόγος, καθηγητής Αντώνιος-Αιμίλιος Ταχιάος ανακαλεί στην δήθεν ασθενική μνήμη των αμνημόνων Ρώσων ρασοφόρων και λοιπών ομοφρονούντων πειθήνιων δορυφόρων αυτών, τα κάτωθι: *«και ιδού εξαίφνης την 24ην Απριλίου 1588 εμφανίζεται εν Ρωσία αυτός ούτος ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ιερεμίας ο Β΄, συνοδευόμενος υπό των Μητροπολιτών Μονεμβασίας Ιεροθέου και Ελασσώνος Αρσενίου. Ήρχετο και αυτός εις Ρωσίαν προς αίτησιν ελεημοσύνης διά το δεινώς χειμαζόμενον Οικουμενικόν Πατριαρχείον. Την φοράν αυτήν ο Τσάρος Θεόδωρος Ιβάνοβιτς και ο ευφύεστατος σύμβουλος του Godunov ήσαν απεφασισμένοι να λύσουν οπωσδήποτε το ζήτημα. Κατεστρώθη λαμπρόν σχέδιον δράσεως... ολόκληρον δε το πρόγραμμα της παραμονής του Πατριαρχείου εν Ρωσία και των μετά Ρώσων επισήμων επαφών αυτού κατηρτίσθη υπό του Godunov. Ίσως θα φανή παράξενον, είναι όμως αληθές ότι ο Πατριάρχης Ιερεμίας συνήντησε διά πρώτην φοράν τον Μητροπολίτην Μόσχας Ιώβ μόλις την 23ην Ιανουαρίου 1589, δηλαδή εννέα ολοκλήρους μήνας μετά την άφιξίν του εις Ρωσίαν. Τί εγένετο καθ' όλον το διάστημα τούτο; Παρασκηνιακαί ενέργειαι, συμπόσια, πλούσια δώρα, υποσχέσεις, πιέσεις και παν ό,τι ηδύνατο να πείση τον Πατριάρχην Ιερεμίαν περί της ανάγκης και του επιβεβλημένου της ιδρύσεως Πατριαρχείου εν Ρωσία. Τελικώς ο σκοπός του Godunov επετεύχθη. Ο Ιερεμίας, άνευ της γνώμης των λοιπών Πατριαρχών της Ανατολής, χειροτόνησε Πατριάρχην τον Μητροπολίτην Ιώβ, τον οποίον είδε διά πρώτην φοράν την ημέραν της χειροτονίας. Μόνον μετά ταύτα επετράπη εις τον Ιερεμίαν να αναχωρήση εις Κωνσταντινούπολιν»*.

Παρά δε την σφοδρή αντίδραση του μεγάλου Πατριάρχου Αλεξανδρείας Μελετίου Πηγά στην χορήγηση της πατριαρχικής αξίας και τιμής στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία, μετ' ολίγον επήλθε η ειρήνευση και ενότητα της Εκκλησίας, όπως θα συμβεί και με την πρόσφατη χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην μία και μόνη, ενιαία και αδιαίρετη Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία.

Όταν κατά τον 19ο αιώνα άρχισε σταδιακά, ψυχorraγούσης της πάλαι ποτέ κραταιάς Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, να κυριαρχεί η εν Ευρώπη διακεκηρυγμένη από τους Διαφωτιστές αρχή της αυτοδιαθέσεως και ελευθερίας των λαών και δη των υπόδουλων στην Υψηλή Πύλη Χριστιανικών πληθυσμών, εγεννήθη και διεμορφώθη ισχυρότερα η έννοια του *«Έθνους»*, οπότε ανεφύησαν οι εθνικισμοί με πρωτεύουσα στόχευση την ίδρυση ανεξαρτήτων εθνικών κρατών και συνακόλουθα *«εθνικών ή φυλετικών Ορθοδόξων Εκκλησιών»* λόγω του ριζώσαντος, δυστυχώς και τραγικώς, λεγομένου *«εθνοφυλετισμού ή φυλετισμού»* στο αδιαίρετο σώμα της Αγίας Ορθοδοξίας.

Η απαρχή της ιδρύσεως *«εθνικής ή φυλετικής»* Εκκλησίας και δη με αντικανονικό και πραξικοπηματικό τρόπο εγένετο από τους Έλληνες, οι οποίοι όντες υπό τον δυσβάστακτο ζυγό της βαυαρικής αντιβασιλείας υπήρξαν οι πρώτοι κακώς διδάξαντες και καθιερώσαντες το ωσαύτως *«κακόν ιστορικόν και εκκλησιαστικόν προηγούμενον»* της αποκοπής από τα σπλάχνα της φιλοστόργου και τροφού αυτών Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας. Οι Βαυαροί λοιπόν χρησιμοποιώντας τον

«προθυμότατο εφιάλτη» Αρχιμανδρίτη Θεόκλητο Φαρμακίδη ως πειθήνιο όργανό τους προέβησαν δίχα της συμφώνου γνώμης του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην εν έτει 1833 αντικανονική και πραξικοπηματική αυτοανακήρυξη του **«Ελλαδικού Αυτοκεφάλου»** ή μάλλον **«κακοκεφάλου»** εντός των γεωγραφικών ορίων του μικρού κρατιδίου του Βαυαροϋπαγομένου Βασιλείου της Ελλάδος.

Η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησία επί 17 συναπτά έτη, ήτοι μέχρι το έτος 1850 δεν ανεγνώριζε το ιεροκανονικώς άκυρο και ανυπόστατο **«ελλαδικό εκκλησιαστικό αυτοκέφαλο»** και μόνο όταν διά της προηγηθείσης νενομισμένης ιεροκανονικής οδού της εμπράκτου μετανοίας των σχισματικών υπεβλήθη επισήμως το σχετικό αίτημα υπό των εν Ελλάδι πολιτικών και εκκλησιαστικών υπευθύνων για την **«ex nihilo»** και **«εκ του μη όντος»** χορήγηση του εγκύρου και κανονικού αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος, τότε και μόνον τότε το Πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο εχορήγησε την αυτοκεφαλία στην τοπική - την πρώτη χρονολογικώς μεταξύ των νεωτέρων αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών - Ορθόδοξη εν Ελλάδι Εκκλησία, η οποία λογίζεται ως έχουσα απολύτως ιεροκανονική θεμελίωση και αναγνώριση από του έτους 1850 και ουχί από του έτους 1833 διότι κάτι τέτοιο θα εσήμαινε την αναγνώριση του αντικανονικού και πραξικοπηματικού, άκυρου, ανυποστάτου και αυθαιρέτως επιβληθέντος πολιτικώς ή κρατικώς **«ελλαδικού εκκλησιαστικού αυτοκεφάλου»**, γεγονός παντάπασιν απαράδεκτο.

Πρώτοι μιμητές του εθνοφυλετικού κακού - κακίστου προηγούμενου της θυγατρός Ορθοδόξου εν Ελλάδι Εκκλησίας υπήρξαν οι Βούγλαροι, οι οποίοι με άκρως πρωτοφανή, αντεκκλησιολογικά, αντικανονικά και αντιευαγγελικά, εθνοφυλετικά ή φυλετικά κριτήρια και φυσικά υποδαυλιζόμενοι υπό των ιμπεριαλιστών Ρώσων, οι οποίοι στον βωμό του εθνοφυλετικού χρέους για την εδραίωση της ιδεολογίας του Πανσλαβισμού και του Πανρωσισμού, χρηματοδοτούσαν αδρά τους ανθέλληνες εθνικιστές Βουλγάρους, προέβησαν στην εν έτει 1870 αντικανονική και πραξικοπηματική αυτοανακήρυξη της λεγομένης Βουλγαρικής Εξαρχίας, η οποία ούσα σχισματικώς αποκεκομμένη από της τροφού αυτής Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, κατεδικάσθη και επισήμως ως σχισματική από την εν έτει 1872 συγκληθείσα στην Κωνσταντινούπολη Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, η οποία υπό την προεδρεία του Κωνσταντινουπόλεως Ανθίμου Στ' κατεδίκασε τον εντός του εκκλησιαστικού σώματος της Αγίας Ορθοδοξίας λεγόμενο **«εκκλησιαστικό εθνοφυλετισμό ή φυλετισμό»** ως **«καινοφανή ετεροδιδασκαλίαν»** και αίρεση.

Η αποκατάσταση της κανονικής τάξεως και η ειρήνευση στους κόλπους της Εκκλησίας επήλθε όταν μετά από 75 συναπτά έτη η αντικανονική και σχισματική βουλγαρική εξαρχία μετανοούσα εξήτησε το έλεος της Μητρός αυτής Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, οπότε επί Οικουμενικού Πατριάρχου Βενιαμίν Α', στις 22 Φεβρουαρίου 1945, ήρθη διά Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως το βουλγαρικό σχίσμα και από την αυτή ημερομηνία η εν Βουλγαρία Ορθόδοξη Εκκλησία ανεκηρύχθη Αυτοκέφαλος. Η νέα, δυστυχώς, αντικανονική πτώση της εν Βουλγαρία Ορθοδόξου Εκκλησίας συνέβη και πάλι εν έτει 1953, όταν αντικανονικώς και πραξικοπηματικώς αυτοανεκηρύχθη σε Πατριαρχείο άνευ της εκδόσεως υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου του σχετικού Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου.

Ο αοίδιμος λόγιος Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας (Τζωρτζάτος) αναφερόμενος στη νέα αυτή αντικανονική και πραξικοπηματική πτώση της εν Βουλγαρία Ορθοδόξου Εκκλησίας γράφει τα εξής: *«Ολίγον βραδύτερον, την 10ην Μαΐου του έτους 1953, η Εκκλησία της Βουλγαρίας, άνευ της συγκαταθέσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αποφάσει της εν Σόφια Γ΄ Κληρικολαϊκής Συνελεύσεως, αυτοανεκηρύχθη εις Πατριαρχείον, εκλεγέντος τότε του Μητροπολίτου Πλόβντιφ Κυρίλλου ως Πατριάρχου, γεγονός όπερ προεκάλεσε νέας ανωμαλίας εις τας σχέσεις αυτής μετά του Οικουμενικού και των λοιπών Πατριαρχείων και των Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών. Τελικώς το ΟΙΚουμενικόν Πατριαρχείον ανεγνώρισε «την πατριαρχικήν αξίαν και περιωπήν» της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Βουλγαρίας «κατά παρέκκλισιν πάντως από της κανονικής ακριβείας και τάξεως» συντελεσθείσαν, όπερ ανηγγέθη προς τους Προκαθημένους των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκεφάλων Εκκλησιών διά του από 1ης Αυγούστου του έτους 1961 Γράμματος του Οικουμενικού Πατριάρχου Αθηναγόρου Α΄».*

Συνεπώς, όταν ένιοι Βούλγαροι ρασοφόροι έχουν ενδοιασμούς για την αναγνώριση του νεοεκλεγέντος κανονικού Προκαθημένου της μίας και μόνης, ενιαίας και αδιαιρέτου νεοφύτου Ορθοδόξου εν Ουκρανία Εκκλησίας, Μητροπολίτου Κιέβου και Πάσης Ουκρανίας Επιφανίου, φρόνιμον και λυσιτελές θα ήταν να οξύνουν την ιστορική μνήμη τους για τα *«έργα και τις ημέρες»* των εκκλησιαστικών Βουλγάρων προπατόρων τους από το 1870 έως και το 1961.

Η πορεία της Ορθοδόξου εν Σερβία Εκκλησίας προς την αυτοκεφαλία κατά το β΄ ήμισυ του 19ου αιώνας συνεδέθη αναποφεύκτως με την απελευθέρωση της Σερβίας από τον οθωμανικό ζυγό. Γεγονός είναι ότι η Σερβική Εκκλησία, από της υποδουλώσεως της χώρας στους Οθωμανούς Τούρκους και μέχρι των αρχών του Κ΄ αιώνας, αναποδράστως διήλθε περιόδους διοικητικής και πνευματικής διασπάσεως, παρά την παραδειγματική προσήλωση αυτής στις παραδόσεις και στις παλαιές ιστορικές αντιλήψεις περί Σερβικού Πατριαρχείου.

Ο Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας αναφερόμενος στην πολυδιάσπαση του πάλαι ποτέ Σερβικού Πατριαρχείου επί οθωμανοκρατίας γράφει ότι: *«Την διάσπασιν ταύτην επέβαλον και αι συνεχώς μεταβαλλόμεναι πολεμικαί συνθήκαι, η στάσις της Υψηλής Πύλης και η απόσπασις σερβικών περιοχών της Οθωμανικής αυτοκρατίας υπό των Χριστιανικών κρατών της Ευρώπης. Τοιουτοτρόπως εδημιουργήθησαν πολλαί Μητροπόλεις ημιαυτόνομοι ή και αυτόνομοι, αι οποίαι διωκούντο δι' ιδίων νόμων, προσηρμοσμένων εις τας κατά τόπους πολιτικάς και λοιπάς εθνολογικάς συνθήκας, ενώ παραλλήλως αι μετά του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως σχέσεις απέβησαν στενώτεραι κατά τρόπον όντως ευεργετικόν».*

Ο Καθηγητής Ιωάννης Αναστασίου αναφερόμενος στην πολυδιάσπαση του πάλαι ποτέ Σερβικού Πατριαρχείου κατά την περίοδο της οθωμανοκρατίας επισημαίνει ότι από την διαλυθείσα εν έτει 1766 ιστορική Αρχιεπισκοπή Πεκίου ιδρύθησαν σταδιακά οι κάτωθι τοπικές εκκλησιαστικές δομές, ήτοι οι λεγόμενες Εκκλησίες του Μαυροβουνίου, της Βοσνίας Ερζεγοβίνης, της Δαλματίας, η οποία ομού μετά της Εκκλησίας της Βουκοβίνης (βόρειας Μολδαβίας) απετέλεσαν μία νέα ανεξάρτητη εκκλησιαστική δομή εντός των ορίων της Αυστρογγαρικής αυτοκρατορίας, της Μητροπόλεως Καρλοβικίων και της Μητροπόλεως Βελιγραδίου.

Η Μητρόπολη Βελιγραδίου απετέλεσε το επίκεντρο για την αναγέννηση της Ορθοδόξου εν Σερβία Εκκλησίας, η οποία μέχρι το 1879 ευρίσκετο υπό την απόλυτη εκκλησιαστική και κανονική δικαιοδοσία του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου που κατά το έτος 1831 εχορήγησε το αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην Ορθόδοξη Σερβική Εκκλησία κατόπιν της απελευθέρωσης της Σερβίας και της ιδρύσεως αυτόνομου σερβικού Κράτους. Όταν διά της Συνθήκης του Βερολίνου ανεγνωρίσθη ανεξάρτητο Σερβικό κράτος, κατόπιν του υποβληθέντος σχετικού αιτήματος της πολιτικής και εκκλησιαστικής ηγεσίας των Σέρβων, το Πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο επί της πρώτης πατριαρχίας Ιωακείμ Γ' (1878-1884) παρεχωρήθη εν έτει 1879 το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Σερβία Εκκλησία.

Μετά το πέρας του Α' Παγκοσμίου Πολέμου η Ορθόδοξη εν Σερβία Εκκλησία κατέστη ιεροκανονικώς ενιαία και αδιαίρετη διότι επανενώθησαν όλες οι σερβικές Μητροπόλεις ως αποτέλεσμα των νέων πολιτικών συνθηκών, οι οποίες επεκράτησαν μετά το 1918 με την ίδρυση του Ηνωμένου Βασιλείου των Σέρβων, των Κροατών και των Σλοβένων, όπου όλες οι εκκλησιαστικές επαρχίες απετέλεσαν μια αδιαίρετη εκκλησιαστική ενότητα και υπήχθησαν υπό μία ενιαία εκκλησιαστική αρχή.

Η επανασύσταση όμως του Πατριαρχείου της Ορθοδόξου εν Σερβία Εκκλησίας έλαβε χώρα αντικανονικώς και άνευ της συγκαταθέσεως του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου στις 28 Σεπτεμβρίου 1920 και τότε απεφασίσθη ο Προκαθήμενος της Ορθοδόξου εν Σερβία Εκκλησίας να φέρει τον τίτλο του Πατριάρχου. Η εν λόγω αντικανονική πράξη εθεραπεύθη φιλοστόργως και πάλι υπό του Πρωτευθύνου Οικουμενικού Πατριαρχείου όταν επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Μελετίου Δ' (Μεταξάκη) ανεγνωρίσθη ιεροκανονικώς διά της εκδόσεως Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου εν έτει 1922 το Πατριαρχείο των Σέρβων.

Επειδή μάλιστα οι εν Βελιγραδίω εκκλησιαστικοί ηγέτες, όντες προσδεδεμένοι στο εκκλησιαστικό άρμα του Μόσχας, διαδραματίζουν εσχάτως τον ρόλο του πειθήνιου φερέφωνου των ρώσων εκκλησιαστικών ηγητόρων και αρνούνται να αναγνωρίσουν την μία και μόνη, ενιαία και αδιαίρετη κανονική Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, καλό και συνετό θα ήταν να ενθυμηθούν τίνι τρόπω έλαβαν τόσο το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό καθεστώς, όσο και την λεγομένη πατριαρχική αξία και τιμή από την Πρωτόθρονη Μητέρα αυτών Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία, αφού προηγουμένως ένεκα πολιτικών συνθηκών και εκκλησιαστικών διοικητικών εσωτερικών αλλαγών και μεταβολών σε επίπεδο εδαφικών ιεροκανονικών δικαιοδοσιών κατέστη ενιαία η Ορθόδοξη εν Σερβία Εκκλησία, στην οποία μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους των ετών 1912-1913 το μαρτυρικό Οικουμενικό Πατριαρχείο παρεχώρησε εκ των ιδίων σπλάχνων του τις πολυπόθητες και περιπόθητες με τον ακμαίο ελληνικό πληθυσμό εκκλησιαστικές επαρχίες του στις Μητροπόλεις των Σκοπίων, Δεβρών και Βελισσού, Πελαγονίας, Πρεσπών και Αχριδών και Στρωμνίτισης.

Η χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος από την Πρωτόθρονη και Πρωτεύθυνη Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Ρουμανία Εκκλησία υπήρξε τοιουτοτρόπως το αποτέλεσμα των γενικότερων πολιτικών και ιστορικών συνθηκών και μεταβολών βάσει των οποίων ιδρύθηκαν τα «**εθνικά κράτη**» της Βαλκανικής και ωσαύτως οι τοπικές Αυτοκέφαλες Ορθόδοξες Εκκλησίες αυτών. Έτσι κατά την περίοδο που ήταν Βασιλεύς των

Ρουμάνων Κάρολος ο Α΄ και επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Ιωακείμ Δ΄, κατόπιν επίπονων διαπραγματεύσεων, παρεχωρήθη υπό του Πρωτοκλήτου Οικουμενικού Πατριαρχείου εν έτει 1885 το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Ρουμανία Εκκλησία. Όταν δε μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο δημιουργήθηκε το Βασίλειο της Μεγάλης Ρουμανίας στο οποίο επιπροσθέτως στις ήδη υπάρχουσες Μητροπόλεις Ουγγροβλαχίας και Μαυροβλαχίας ή Μολδαβίας, συμπεριελήφθησαν και νέες εκκλησιαστικές επαρχίες, ήτοι: 1) της Τρανσυλβανίας, 2) της Βουκοβίνας και 3) της Βεσσαραβίας, η Ορθόδοξη εν Ρουμανία Εκκλησία διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου χορηγηθέντος υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου ανυψώθη εν έτει 1925 σε Πατριαρχείο.

Η όλως αντικανονική και αντιεκκλησιολογική υπερόρια ανάμειξη της θυγατρός Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας στο ζήτημα της χορηγήσεως του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος υπό του μόνου προνομιακώς και ιεροκανονικώς αρμοδίου προς τούτο Οικουμενικού Πατριαρχείου στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Πολωνία Εκκλησία ερμηνεύει άκρως αποκαλυπτικά τα όσα δόλια και κρύφια εξυφαίνονται υπό των εθνοφυλετιστών ιμπεριαλιστών εν Μόσχα εκκλησιαστικών ηγητόρων αναφορικώς με την δικαία και λίαν θεμελιωμένη ιεροκανονικώς απόφαση του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου να χορηγήσει το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην μία και μόνη, ενιαία και αδιαίρετη κανονική Αυτοκέφαλη πολυμαρτυρική θυγατέρα Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία.

Η Πρωτόθρονος και Πρωτεύθυνος Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτις Εκκλησία επί Οικουμενικού Πατριάρχου Γρηγορίου Ζ΄ εχορήγησε εν έτει 1924 διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου *«τη συγκαταθέσει και της νομίμου πολωνικής κυβερνήσεως»* το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην θυγατέρα Ορθόδοξη εν Πολωνία Εκκλησία, αφού προηγουμένως είχε επανιδρυθεί το ανεξάρτητο κράτος της Πολωνίας (1922), *«δεδομένου συν άλλοις, ότι η από του Πατριαρχικού Οικουμενικού Θρόνου «αρχική απόσπασις της Μητροπόλεως Κιέβου και των εξ αυτής εξαρτωμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών Λιθουανίας και Πολωνίας και η προσάρτησις αυτών τη Αγία Εκκλησία Μόσχας ουδαμώς συνετελέσθη συμφώνως ταις νενομισμέναις κανονικαίς διατάξεσιν, ουδ' ετηρήθησαν τα συνομολογηθέντα περί πλήρους εκκλησιαστικής αυτοτελείας του Μητροπολίτου Κιέβου, φέροντος τον τίτλον Εξάρχου του Οικουμενικού Θρόνου».*

Η θυγάτηρ Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία όλως αυθαιρέτως και αντικανονικώς, ως συνήθως δρώσα, επανεχορήγησε εν έτει 1948 στην Ορθόδοξη εν Πολωνία Εκκλησία το απολύτως *«άκυρο»*, *«ανυπόστατο»* και *«ανίσχυρο»* αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς, θεωρήσασα προκλητικώς το ήδη χορηγηθέν εκκλησιαστικό αυτοκέφαλο εν έτει 1924 υπό του Πρωτοθρόνου Ορθόδοξη εν Πολωνία Εκκλησία ως μη υφιστάμενο για λόγους πολιτικής και ιμπεριαλιστικής σκοπιμότητας.

Ο δε αοίδιμος λόγιος Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας επικρίνοντας την λίαν αντικανονική και αφιλάδελφη ενέργεια του Πατριαρχείου Μόσχας αναφέρει σχετικώς τα κάτωθι:

«Δια την υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου ανακήρυξιν εις αυτοκέφαλον της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Πολωνίας διεμαρτυρήθη το 1927 ο τότε Τοποτηρητής του Ρωσικού Πατριαρχικού Θρόνου και από του 1943 Πατριάρχης Μόσχας Σέργιος, φρονών,

ότι το τοιούτο αποτελεί αποκλειστικόν δικαίωμα του Πατριαρχείου της Ρωσίας, ανανεώσας το 1930 τας ενστάσεις αυτού, το δε 1948, μετά την εκ του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου προσάρτησιν εις την Σοβιετικήν Ένωσιν των ανατολικών εδαφών της Πολωνίας, ένεκα της οποίας το πλείστον του Ορθοδόξου πληθυσμού της Εκκλησίας της Ρωσίας, και την καθεστωτικήν εν Πολωνία μεταβολήν, του Μητροπολίτου Διονυσίου εξαναγκασθέντος εις περιορισμόν μέχρι του θανάτου του, ο Πατριάρχης Ρωσίας Αλέξιος, θεωρών το δοθέν αυτοκέφαλον ως μη υφιστάμενον, εχορήγησε διά Πράξεως της Ιεράς Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, από 22ας Ιουνίου 1948, επικυρωθείσης υπό της Ιεραρχίας αυτής, νέον αυτοκέφαλον, ανακοινώσας την πράξιν ταύτην διαγράμματος αυτού προς το Οικουμενικόν Πατριαρχείον.

Εις την ήκιστα προς το Ορθόδοξον κανονικόν πνένυμα, αλλά και προς την αδελφικήν συνεργασίαν μεταξύ των Ορθοδόξων Εκκλησιών και την προς την Πρωτόθρονον Μητέρα Εκκλησίαν προσοχήν και ευλάβειαν συμβιβαζομένην ταύτην ενέργειαν σαφώς αντετάχθη, ότι η εν Πολωνία Ορθόδοξος Εκκλησία απολαύει το παρά του Οικουμενικού Πατριαρχείου χορηγηθέντος εν έτει 1924 και υπό πασών των Εκκλησιών αναγνωρισθέντος αυτοκεφάλου και ότι κανονικώς ηγείται αυτής ο Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας Διονύσιος... της επί του θέματος τούτου αμφισβητήσεως και διενέξεως συνεχισθείσης, τελικώς οι δεσμοί της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Πολωνίας μετά του Οικουμενικού Πατριαρχείου αποκατεστάθησαν επί του Μητροπολίτου Τιμοθέου (1961-1962) και έκτοτε διατηρούνται αδιατάρακτοι εν αδελφική συνεργασία των δύο Εκκλησιών».

Ως γολγοθάς λογίζεται η όλη πορεία της πολυμαρτυρικής Ορθοδόξου εν Αλβανία Εκκλησίας προς την ιεροκανονική χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος αυτής υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου εν έτει 1937. Αρχικώς μάλιστα όταν το έτος 1920 η Αλβανία κατέστη ανεξάρτητο κράτος, άρχισαν και οι σχετικές συντονισμένες ενέργειες για την ίδρυση Αυτοκεφάλου Ορθοδόξου εν Αλβανία Εκκλησίας με αποτέλεσμα κατά το έτος 1922 να αυτοανακηρυχθεί αντικανονικώς και πραξικοπηματικώς ως Αυτοκέφαλη η Ελληνορθόδοξη κοινότητα της Αλβανίας υπό την κάλυψη της Αλβανικής Κυβερνήσεως.

Το Πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο αν και εφαινότο περισσότερο διατεθειμένο για την χορήγηση του αυτονόμου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος, επειδή δεν θεωρούσε ακόμη ώριμες τις επικρατούσες εν Αλβανία συνθήκες για την χορήγηση του Τόμου της αυτοκεφαλίας, εντούτοις ανέλαβε πρωτοβουλίες, οι οποίες διήρκεσαν επί 15 συναπτά έτη (1922-1937), προκειμένου να επανεδραιώσει την διασαλευθείσα ιεροκανονική εκκλησιαστική ευταξία και να αποκαταστήσει επί υγιών κανονικών και εκκλησιολογικών βάσεων την ειρήνευση και κοινωνία μετά της Ορθοδόξου εν Αλβανία Εκκλησίας.

Οι άοκνες και ανύστακτες προσπάθειες και διαπραγματεύσεις του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου εν έτει 1926 στην Αλβανία με την παρουσία του ευφυούς και ικανοτάτου Μητροπολίτου Τραπεζούντος Χρυσάνθου, ενώ αρχικώς οδήγησαν στην υπογραφή της Συμφωνίας των Τιράνων, η οποία προέβλεπε τελικώς την χορήγηση υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην Ορθόδοξη εν Αλβανία Εκκλησία, εντούτοις το 1927 επήλθε αδιέξοδο λόγω της από μέρους του Αλβανικού κράτους μη τηρήσεως των συμφωνηθέντων. Ο δε Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης Βαρνάβας επικαλούμενος και τις σχετικές μεγάλης

ιστορικής αξίας έγγραφες εκθέσεις του αιιδήμου Μητροπολίτου Τραπεζούντος Χρυσάνθου περί των διαπραγματεύσεων και των εν γένει παραμέτρων του εν λόγω ακανθώδους εκκλησιαστικού ζητήματος, κατά τα έτη κυρίως 1926-1929, αναφέρει μεταξύ άλλων και τα εξής αποκαλυπτικά: *«Το θλιβερόν είναι, ότι την περίστασιν ευρέθησαν πρόθυμοι να εκμεταλλευθώσι προπαγάνδαι, ιδία των γειτόνων Σέρβων και Ρουμάνων, του Σέρβου Επισκόπου Βίκτωρος, κατόπιν συνεννοήσεως μετά της Σερβικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, χειροτονήσαντος εις Επισκόπους, επί αντιπαροχή της παρ' αυτού διαποιμάνσεως των σλαβοφώνων Ορθόδοξων της Σκόδρας, υπαγομένων άλλοτε υπό τον Μητροπολίτην Ρασκοπρέσδρένης, τον εξ Ελμπασάν Αθανάσιον Οικονόμου, τον εκ Κορυτσάς Αρχιμανδρίτην Αγαθάγγελον Τσάμτσην και τον εκ Χοστέβας της Ζαγοράς Ευγένιον Χοστέβαν».*

Αξιοσημείωτη εν προκειμένω είναι η ιστορική επισήμανση και του Καθηγητού Αθανασίου Αγγελουπούλου, ο οποίος αναφέρει ότι: «Η Αλβανία, τον Σεπτέμβριο του 1928, κηρύσσεται Μοναρχία. Ο Ζώγος από Πρωθυπουργός και Πρόεδρος τώρα ανακηρύσσεται και Βασιλιάς. Μεθοδεύει τη λύση του εκκλησιαστικού, χωρίς το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Η προσπάθεια αποτυγχάνει γιατί το Οικουμενικό Πατριαρχείο, πέραν της έντονης διαμαρτυρίας προς την Αλβανική Κυβέρνηση, καθαιρεί τους απείθαρχους κληρικούς και πείθει το Σερβικό Πατριαρχείο, με την μετάβαση στο Βελιγράδι του Χρυσάνθου, να απόσχει περαιτέρω ενεργειών».

Η τελική έκβαση της σταυρικής μέριμνας του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου για την αυτοκεφαλία της θυγατρός Ορθόδοξου εν Αλβανία Εκκλησίας υπήρξε θετική εν έτει 1937, οπότε και εξεδόθη επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Βενιαμίν Α΄ ο Πατριάρχης και Συνοδικός Τόμος διά του οποίου εχορηγήθη ιεροκανονικώς το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην Ορθόδοξη εν Αλβανία Εκκλησία, η οποία μετά από την σκοτεινή αθεϊστική περίοδο 1967-1991 είδε και πάλι φως Χριστού όταν για την εκ της τέφρας ανασυγκρότηση αυτής εμερίμνησε φιλοστόργως και πάλιν και πολλάκις η Πρωτόθρονος και Πρωτεύθυνος Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησία αποστέλλουσα αρχικώς εν έτει 1951 ως Πατριαρχικό Έξαρχο αυτής στην Αλβανία τον τότε Επίσκοπο (και μετέπειτα Μητροπολίτη) Ανδρούσης Αναστάσιο, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών, τον οποίο εν έτει 1992, προτάσει του Οικουμενικού Πατριαρχείου Βαρθολομαίου, η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου εξέλεξε παμψηφεί Αρχιεπίσκοπο Τυράνων και πάσης Αλβανίας.

Όταν οι ανίερες γραφίδες των εντός και εκτός των τειχών φαναριομάχων αδιαλείπτως χύνουν την χολή τους ένεκα των νοσηρών συμπλεγμάτων τους εναντίον αυτής ταύτης της πολυμαρτυρικώς καθηγιασμένης Μητρός αυτών Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, υπερασπιζόμενοι τα *«άρρητα ρήματα»* των εθνοφυλετιστών ιμπεριαστών, μωροφιλοδόξων και υπονομευτών της πανορθόδοξου ενότητος ρασοφόρων εν Μόσχα ηγετίσκων, καλόν και ορθόν, συνετόν και φρόνιμον θα ήταν να ενθυμηθούν τα όσα οι εν Μόσχα ρασοφόροι έπραξαν προκειμένου η Ορθόδοξη εν Γεωργία Εκκλησία ουδέποτε να λάβει το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς και την λεγομένη πατριαρχική αξία και τιμή από το Πρωτόκλητο και Πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Εάν λοιπόν η Πρωτόθρονος και Πρωτεύθυνος Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησία υπέκυπτε στους δόλιους και ύπουλους, γνωστούς πλέον τοις

πάσι, τακτικισμούς και ανοίκειους εκβιασμούς των ηγητόρων της θυγατρός εν Ρωσία Ορθοδόξου Εκκλησίας, τότε μέχρι και σήμερα δεν θα υπήρχε η Ορθόδοξη εν Γεωργία Εκκλησία, η οποία από τον Ε΄ αιώνα ανεγνωρίσθη ως αυτοκέφαλος υπό του Πρεσβυγενούς Πατριαρχείου Αντιοχείας αφού μέχρι τότε υπήγετο στην κανονική δικαιοδοσία του. Κατά το έτος 1811 εστερήθη της ιστορικής εκκλησιαστικής - κανονικής προνομίας αυτής, όταν κατηργήθη αντικανονικώς και πραξικοπηματικώς το ανεξάρτητο και αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό αυτής διοικητικό καθεστώς υπό του αυτοκράτορος της Ρωσίας και βιαίως υπετάγη στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία του Μόσχας.

Μόλις κατά το έτος 1917 και παρά τα πολλαπλά προσκόμματα της θυγατρός Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας, κατέστη δυνατή η αποκατάσταση της ιστορικής ανεξαρτησίας της Αυτοκεφάλου Ορθοδόξου εν Γεωργία Εκκλησίας η οποία ναι μεν κατά το έτος 1917 αποφασίζει την αποκατάσταση του αυτοδιοίκητου (αυτοκέφαλου) καθεστώτος αυτής, αλλά μέχρι και το έτος 1990 η Τιφλίς εκούσα άκουσα συνέχιζε να παραμένει υπό τον ασφυκτικό έλεγχο του Μόσχας, που είχε συγκατανεύσει στην δημιουργία απλώς φυλετικής Γεωργιανής Εκκλησίας και η Ιερά Σύνοδος της θυγατρός εν Ρωσία Ορθοδόξου Εκκλησίας είχε αναγνωρίσει *a posteriori* τα διενεργηθέντα (1927), ενώ η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτις Εκκλησία ουδέποτε έπαυσε να διερευνά τρόπους άρσεως του αμφιλεγόμενου τούτου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην Γεωργία.

Χάρις στην αφοβική και κυριαρχικώ προνομιακώ δικαιώματι του αιιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Δημητρίου Α΄ (1972-1991) το όλο ακανθώδες ζήτημα της κανονικότητας της αυτοκεφαλίας της Ορθόδοξου εν Γεωργία Εκκλησίας επανεθεωρήθη υπό της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου και την 3η Μαρτίου του έτους 1990, Πατριαρχική και Συνοδική αποφάσει, η Εκκλησία της Γεωργίας (Ιβηρίας) ανεκηρύχθη αυτοκέφαλη διά της εκδόσεως του σχετικού Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου περί αναγνωρίσεως και κυρώσεως του αυτοκεφάλου, ενώ παράλληλα εξεδόθη υπό της Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτιδος Εκκλησίας και η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη αποδόσεως της πατριαρχικής αξίας και περιωπής στην αρτισυσταθείσα κανονικώς Αγιωτάτη Ορθόδοξη εν Γεωργία Εκκλησία. Στο δε κείμενο του Τόμου της αυτοκεφαλίας ορίζετο ότι ο του Στάχυος Θρόνος, ήτοι το Πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο ***«ελέω Θεού την αποστολικήν μέριμναν πασών των Εκκλησιών αναδεδειγμένος και της περί αυτάς οικονομίας άνωθεν εμπειπιστευμένος την διαχείρισιν και την χειραγωγήαν, κατά την του βιοτικού πολιτεύματος καιρίαν χρείαν»***, απετίμησε το πρόσφορον των συνθηκών και συνήνεσε στην εκπλήρωση του παλαιού τούτου αιτήματος των αδελφών Ορθοδόξων Γεωργιανών, όπως ακριβώς εντός ενός σαφούς και ακριβούς κανονικού και εκκλησιολογικού πλαισίου εχορήγησε διά του εκδοθέντος Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου και το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς και στην μαρτυρική και μέχρι πρότινος πολυδιηρημένη μαρτυρική Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία.

Στην χορεία των τοπικών Αγιωτάτων Αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών συμπεριελήφθη εν έτει 1998 και εκείνη των χωρών Τσεχίας και Σλοβακίας, αφού όμως κατά το πρότερον επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Μελετίου Δ΄ του Μεταξάκη (1921-1923), κατόπιν του υποβληθέντος σχετικού αιτήματος των εκεί διαβιούντων Ορθοδόξων, η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου ανεκήρυξε εν έτει 1923 την τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία της Τσεχίας και Σλοβακίας σε αυτόνομη με πρώτο κανονικό Αρχιεπίσκοπο αυτής, τον χειροτονηθέντα εις Επίσκοπον εν Φαναρίω της Κωνσταντινουπόλεως Σαββάτιο.

Αξιο ιδιαίτερας μνείας είναι το γεγονός ότι ο Αρχιεπίσκοπος Σαββάτιος κατά το σωτήριο έτος 1948 εξήτησε εγγράφως, όλως μάλιστα αιφνιδίως, από την Πρωτόθρονη και Πρωτεύθυνη Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία την «απόλυση» αυτού και της υπ' αυτού Ορθοδόξου Αρχιεπισκοπής Τσεχοσλοβακίας από το δικαιοδοτικό ιεροκανονικό κλίμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου προκειμένου να υπαχθούν στην δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας, το οποίο, όπως πάντοτε τραγικώς συμβαίνει, εκρύπτετο όπισθεν της κατευθυνόμενης αντικανονικής αυτής ενεργείας.

Μεγίστης ιστορικής και ιεροκανονικής σημασίας και αξίας είναι η απολύτως αρνητική απαντητική επιστολή του αιοδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Μαξίμου Ε' (1946-1948), ο οποίος «*expressis verbis*» υπογράμμισε στον Πράγα Σαββάτιο, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι: «... *κατάπληξιν, ως εικός, προυξένησεν ημίν το αίτημα τούτο αυτής. Έδει γαρ ίνα η υμετέρα Ιερότης καλώς γινώσκη, ότι ουκ έξεστι τοις Επισκόποις μεθίστασθαι κατ' ιδίαν βούλησιν και προαίρεσιν από της υφ' ην τελούσιν έκαστος αυτών εκκληρώθη επαρχίαν, επί συγχύσει μεν των δικαίων και των ορίων των κατά τόπους αγίων του Θεού Εκκλησιών, καταλύσει δε και της αρχήθεν εν τη διοικήσει της Εκκλησίας κατασταθείσης τάξεως.*

Η υπαγωγή της Ορθόδοξου Αρχιεπισκοπής Τσεχοσλοβακίας υπό την της Αγιωτάτης Ρωσικής Εκκλησίας δικαιοδοσίαν, δι' ην η υμετέρα Ιερότης την ημών αιτείται άδειαν, μηδοποστιούν εστι δυνατόν ίνα ευλογηθή και επιτραπή, καθ' όσον, ει ο καθ' ημάς Αγιώτατος Οικουμενικός Θρόνος παρείχε την προς τούτο ευλογίαν, πρώτος αυτός παρεβίαζεν αν και κατέλυε την κρατούσαν κανονικήν τάξιν, ης τέτακται φύλαξ και επιτηρητής. Η Ορθόδοξος Αρχιεπισκοπή Τσεχοσλοβακίας, δι' ιστορικούς τε και κανονικούς λόγους αποτελούσα τμήμα του καθ' ημάς κλίματος, πώς αποτελέσει μέρος τοπικής Εκκλησίας, ης η δικαιοδοσία ου δύναται επεκταθήναι πέρα των αρχήθεν καθωρισμένων αυτή ορίων, ει μη διά παραβιάσεως θεμελιωδών κανόνων Αγίων Οικουμενικών Συνόδων;

Γνωρίζοντες τοίνυν διά της παρούσης τη Υμετέρα Ιερότητι την επί τω αιτήματι αυτής κατάπληξιν ημών, και επιδηλούντες ότι πάσα παρά γνώμην ημών ενέργεια αυτής μέλλει ίνα συνεπάγεται την λήψιν των ενδεικνυομένων κανονικών μέτρων, προτρεπόμεθα αυτήν, εξ αποφάσεως συνοδικής, όπως και εφεξής μη αμελή της κατά την εις Επίσκοπον χειροτονίαν και εις Αρχιεπίσκοπον ανάδειξιν αυτής ανατεθείσης αυτή από μέρους του καθ' ημάς Αγιωτάτου Οικουμενικού Θρόνου εντολής του ποιμαίνειν το Ορθόδοξον αυτόθι πλήρωμα και αγρύπνως μεριμνάν περί της σωτηρίας αυτού, συναρωγόν και συναντιλήπτορα έχουσα εν παντί τον Ουράνιον της Εκκλησίας Κυβερνήτην, ου η χάρις και το άπειρον έλεος είη μετ' αυτής...».

Επειδή δε οι εθνοφυλετιστές ιμπεριαλιστές και μωροφιλόδοξοι υπονομευτές της πανορθόδοξου ενότητας εν Μόσχα εκκλησιαστικοί ηγήτορες ομού μετά των πειθήνιων άβουλων δορυφόρων τους εν οίς και οι της Τσεχοσλοβακίας εκκλησιαστικοί ηγήτορες τολμούν να επικρίνουν την Πρωτόθρονη και Πρωτεύθυνη αυτών Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία διότι εχορήγησε, ως μόνη αυτή κατέχει τούτο το ύψιστο ιεροκανονικό εν Ορθοδόξοις προνόμιο, το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην νεόφυτη κανονική Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, οφείλουν να ενθυμούνται, πριν από κάθε τοποθέτησή τους, ότι εν έτει 1951 οι τότε εκκλησιαστικοί εν Μόσχα ηγήτορες εχορήγησαν αντικανονικώς και αυθαιρέτως, προκλητικώς και πραξικοπηματικώς, το ούτως ή άλλως απολύτως άκυρο, ανυπόστατο και αβάσιμο

«αυτοκέφαλο» στην μέχρι τότε Αυτόνομη Ορθόδοξη εν Τσεχοσλοβακία Εκκλησία και μάλιστα ο Μόσχος προέβη στην αντικανονική και αυθαίρετη αυτή ενέργεια ένεκα πολιτικών σκοπιμοτήτων ικανοποιώντας το σοβιετικό αθεϊστικό καθεστώς προκειμένου να επιτευχθεί ο έλεγχος της τοπικής Ορθοδόξου εν Τσεχοσλοβακία Εκκλησίας και να πληγεί το κύρος του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά απέτυχε παταγωδώς διότι η Πρωτόθρονος και Πρωτεύθυνος Μητήρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτις Εκκλησία εθεράπευσε φιλοστόργως το κανονικώς και εκκλησιαστικώς πάλαι ποτέ απόπημα, χορηγώντας εν έτει 1998, επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου Α΄, κατόπιν δε σχετικού υποβληθέντος αιτήματος του αιδίδιμου Αρχιεπισκόπου Δωροθέου εξ ονόματος του Ορθοδόξου κλήρου και του λαού των χωρών Τσεχίας και Σλοβακίας, διά Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, το αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς. *Περί πάντων των ως άνω και οι «λίθοι κεκράζονται»,* οπότε οι σύγχρονοι εκκλησιαστικοί ηγήτορες της θυγατρός Ορθοδόξου εν Τσεχοσλοβακία Εκκλησίας οφείλουν εντίμως να διαθέτουν οξυτέρα εκκλησιαστική ιστορική μνήμη και ο έχων νουν νοεΐν νοείτω...

Όσον αφορά την υπό του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου χορήγηση του αυτόνομου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος, μνείαν ποιούμεθα αρχικώς της αυτόνομου Ορθοδόξου εν Φιλανδία Εκκλησίας, η οποία εν έτει 1923 διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου εκδοθέντος υπό της Αγίας και Ιεράς Συνόδου της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτιδος Εκκλησίας, και διαλαμβάνοντος ότι *«του λοιπού ο Ορθόδοξος Χριστιανισμός της Φιλανδίας, μετά των ιδρυμάτων του, θα αποτελέση εν μόνον Χριστιανικόν έδαφος, ονομαζόμενον Ορθόδοξος Αρχιεπισκοπή Φιλανδίας»*. Τούτο δε συνετελέσθη επειδή κατά το έτος 1919 η Φιλανδία απέκτησε την εθνική ανεξαρτησία της ως ελεύθερο από την εξουσία της Ρωσίας κράτος.

Η θυγάτηρ Ορθόδοξη εν Εσθονία Εκκλησία απέκτησε υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου το αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς εν έτει 1923 και αφότου είχε προηγηθεί η κατά το έτος 1918 ανακήρυξη της κρατικής ανεξαρτησίας της Εσθονίας. Ιστορικώς ιχνηλατώντες τα γεγονότα, σημειωθήτω ότι μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918) και κατά την ίδρυση του ανεξαρτήτου κράτους τας Εσθονίας και την επακολουθήσασα Οκτωβριανή Επανάσταση στη Ρωσία, οι εν Εσθονία Ορθόδοξοι πιστοί, οι οποίοι αποτελούσαν ίδια Επισκοπή με πρώτο Επίσκοπο αυτών τον αιδίδιμο Πλάτωνα (+1919), απηυθύνθησαν στη μία και μόνη φιλόστοργη Μητέρα αυτών Εκκλησία, ήτοι στο Πρωτόκλητο και Πρωτεύθυνο Οικουμενικό Πατριαρχείο, ζητούντες αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς *«ένεκα της επελθούσης πολιτικής αλλαγής και διά λόγους εκκλησιαστικής φύσεως»*, με σκοπό την στερέωση, εδραίωση και αρραγή ευστάθεια της μικράς εκείνης τοπικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της οποίας την οικιακοστροφία είχε μετά τον θανόντα Επίσκοπο Πλάτωνα ο εν Επισκόποις συνετός και με αδούλωτο φρόνημα Αλέξανδρος.

Κατά το έτος 1923 και επί της πατριαρχίας του Κωνσταντινουπόλεως Μελετίου Δ΄ (Ματαξάκη) του Κρητός, εδόθη υπό της Πρωτοκλήτου και Προκαθημένης Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπόλιτιδος Εκκλησίας, το αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς στην Ορθόδοξη εν Εσθονία Εκκλησία διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου με τον οποίο ιδρύθη η Αυτόνομη υπό το Οικουμενικό Πατριαρχείο διατελούσα ιεροκανονικώς *«Ορθόδοξη Αποστολική Εκκλησία της Εσθονίας»*.

Το αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς της Ορθοδόξου εν Εσθονία Εκκλησίας κατελύθη απολύτως παρανόμως και αντικανονικώς, αυθαιρέτως, μονομερώς και διά της χρήσεως της ωμής κρατικής βίας υπό της θυγατρός εν Ρωσία Ορθοδόξου Εκκλησίας, κατά την 9η Μαρτίου 1945, ήτοι μετά από την προσάρτηση της Εσθονίας στην Κομμουνιστική Σοβιετική Ένωση κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οπότε συνεστήθη από τους εν Μόσχα εκκλησιαστικούς ηγέτες η Επισκοπή Ταλλίνης, τελούσα ως μία των Επισκοπών του Πατριαρχείου Μόσχας.

Εν τέλει το λεγόμενο εκκλησιαστικό **«Εσθονικό Ζήτημα»** ελύθη εφάπαξ και διαπαντός, επί τη βάσει υγιών εκκλησιολογικών και κανονικών παραδεδομένων Ορθοδόξων αρχών και κριτηρίων καθώς και επί του αρραγούς θεμελίου της ιστορικής αληθείας και του δικαίου εν έτει 1996, όταν μετά την κατάρρευση του αθεϊστικού σοβιετικού καθεστώτος και κατόπιν της επιμόνου και διακαούς επιθυμίας κλήρου και λαού καθώς και της νομίμου κυβερνήσεως της Εσθονικής Δημοκρατίας για την επανενεργοποίηση υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου του αυτόνομου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος, η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Θρόνου, αποδεξαμένη το σχετικό υποβληθέν αίτημα των Ορθοδόξων Εσθονών, αυτεξουσίως και κυριαρχικώς ενεργώντας διά της υπ' αριθμ. 201/20 Φεβρουαρίου 1996 Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως επανενεργοποίησε το αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς και απεκατέστησε διά του τρόπου αυτού την Αυτόνομη Ορθόδοξη εν Εσθονία Εκκλησία υπό τις προστατευτικές πτέρυγες της φιλοστόργου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας. Τοιουτοτρόπως η Πρωτόθρονος εν Ορθοδόξοις Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησίας απέδειξε ότι: **«κατά χρέος αυτής και δικαίωμα κανονικόν και ιστορικόν, όφειλε να ανταποκριθή φιλοστόργως και προστατευτικώς»**, καθώς επίσης επιβεβαίωσε de Facto και de Jure εν τω πλαισίου του ιεροκανονικώς ισχύοντος κατά πάντα αποκλειστικού και κυριαρχικού αυτής υψίστου προνομίου και απαραμειώτως αδιαμφισβητήτου δικαιώματος αυτής ότι ενεργεί αυτεξουσίως όταν χορηγεί το αυτοκέφαλο ή αυτόνομο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς σε μία τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία επειδή, ως απεδείχθη εκτενώς παραπάνω, **«κατά παγίαν τάξιν της Ορθοδοξίας, άπασαι αι αυτοκέφαλοι και αυτόνομοι Ορθόδοξοι Εκκλησίαι ανεκηρύχθησαν πάντοτε κατ' απαίτησιν της κυβερνήσεως των χωρών αυτών, του κλήρου και του λαού»**, και φυσικά άνευ της συγκλήσεως Οικουμενικής ή Πανορθόδοξου Συνόδου, όπως υποκριτικώς, δολίως και υπονομευτικώς απαιτούσαν -και εν παραζάλη όντες απαιτούν- οι μαροφιλόδοξοι εθνοφυλετιστές ιμπεριαλιστές εκκλησιαστικοί εν Μόσχα ηγήτορες ομού μετά των πειθηνίων και άβουλων δορυφόρων τους προκειμένου όχι μόνον να ενταφιάσουν το **«αυτοκέφαλο»** της μίας και μόνης, ενιαίας και αδιαιρέτου, νεοφύτου κανονικής αυτοκεφάλου Ορθοδόξου εν Ουκρανία Εκκλησίας, αλλά και να θέσουν de Facto εν αμφιβόλω το ύψιστο και αυτεξουσίως κυριαρχικό προνόμιο και απαραμειώτως, αδιαπραγμάτευτο και αδιαμφισβήτητο δικαίωμα του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου **«του χορηγείν το αυτοκέφαλον και αυτόνομον εκκλησιαστικόν καθεστώς»**.

Η δε υπό της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας χορήγηση του αυτοκεφάλου εκκλησιαστικού διοικητικού καθεστώτος στην κανονική Ορθόδοξη εν Ουκρανία Εκκλησία, κατά τα Θεοφάνεια της 6ης Ιανουαρίου 2019, αποδεικνύει, λόγοις και έργοις, το άλλοτε συνοδικώς γραφέν και διακηρυχθέν πάσι τοις Ορθοδόξοις, ότι: **«ακλόνητον την βάσιν της κανονικής τάξεως έχουσα και διαφυλάττουσα η Αγία του Χριστού Εκκλησία εν τη της**

εκκλησιαστικής διοικήσεως οικονομία, οίδε και είωθεν εν τη εμμελεί αυτής περί της απανταχού ιεράς ευταξίας και καταστάσεως φροντίδι ευθετίζειν και διέπειν τα επί μέρους κατά τας ανάγκας και τους καιρούς, εναρμόνιον πάντοτε στοχαζομένη αποφαίνει πανταχού κατά την χρείαν των καιρών και των πραγμάτων την ιεράν τάξιν ήπερ η εκκλησιαστική κατάστασις καθωραϊζεται».